

آسیب های مواد مخدر

۲	مقدمه.....
۲	مبنای اعتیاد.....
۲	اختلالات روانی و اعتیاد.....
۳	نقش تکنولوژی و تمدن.....
۴	افسردگی با اعتیاد درمان پذیر نیست.....
۴	نقش خانواده در پیشگیری از اعتیاد فرزندان.....
۵	آثار و عوارض اعتیاد.....
۵	عوارض جسمی.....
۶	عوارض روانی.....
۶	عوارض خانوادگی.....
۶	عوارض اجتماعی.....
۶	عوارض اقتصادی.....

مقدمه

متأسفانه امروزه در جامعه ما مصرف مواد مخدر خطرناک از قبیل تریاک، هروئین، کوکائین، حشیش یا ماری‌جوانا و ال. اس. دی - مخصوصاً در بین نوجوانان و جوانان - دائماً در حال افزایش است و شبکه بین‌المللی قاچاق مواد مخدر و سوادگران مرگ بی‌شرمانه دام اعتیاد را در همه جا می‌گسترانند. اما چرا برخی از افراد آماده‌ی تجربه کردن و آزمودن مواد مخدر هستند و یا برای دسترسی به آن تمایل خاصی دارند، در حالی که بسیاری از افراد هرگز پیرامون این دام گام نمی‌نهند؟ هرچند به سادگی نمی‌توان پاسخ دقیق و عملی به پرسش‌های بالا داد و عوامل موثر در ایجاد اعتیاد را طبقه‌بندی کرد، اما سعی نموده ایم در این مطلب مواردی را بررسی نمائیم.

مبنای اعتیاد

در اکثر جوامع، جوانان سالم ۱۵ تا ۲۰ ساله‌ای که برای کسب تجربه و یا در اثر معاشرت با دوستان نامناسب و یا معتادان به استفاده از مواد مخدر پرداخته‌اند، بیشترین طیف افراد معتاد را از نظر مبنا تشکیل می‌دهند. این گروه به علت نداشتن پشتوانه خانوادگی و تربیت صحیح و از روی حس کنجکاوی و همچنین در اثر معاشرت با کسانی که آنها را به استفاده از داروی مخدر تشویق می‌کنند، برای اولین بار مواد مخدر را تجربه نموده و دچار اعتیاد به مواد مخدر می‌شوند.

متأسفانه بسیاری از جوانان به علت احساس درماندگی، ناکامی، عدم کفایت و همین‌طور برای رهایی از تنهایی و فشار روانی معتاد می‌شوند که رهایی از این نوع اعتیاد به سادگی میسر نیست. همچنین، تعداد زیادی از فرزندان طلاق به عنوان کسانی که از تربیت صحیح برخوردار نیستند به شکل قابل توجهی مستعد گرفتارشدن در دام اعتیاد به مواد مخدر هستند.

اختلالات روانی و اعتیاد

اختلال شخصیتی بیش از همه چیز فرد را در برابر اعتیاد آسیب‌پذیر می‌سازد. علاوه بر این، اعتیاد خود نیز اختلالاتی موجود را تشدید می‌کند و این دایره معیوب ادامه می‌یابد. شخص معتاد برای بدست آوردن ماده مخدر دست به اعمال خلاف قانون و اخلاق می‌زند و با آزاد شدن از قید و بندهای اخلاقی مرتکب جنایت

نیز می‌شود. به طور کلی شخصیت های روان نژند (دچار سراسیمگی) و نیز روان پریش را می‌توان در برابر اعتیاد بسیار آسیب‌پذیر دانست.

شخصیت های روان نژند، یعنی کسانی که دارای بیماریهای روانی خفیف هستند. این افراد با علائم ضعف روانی، اضطراب، وسواس، ترس و بی اراده بودن در تصمیم گیری شناخته می‌شوند؛

شخصیت های روان پریش، یعنی کسانی که به علت عدم رشد خُلقی، در سازش اجتماعی دچار اشکال هستند و دارای خلق و خوی متغیر و قضاوت ناپایدار می‌باشند.

مبتلایان به این بیماریها بسیار آسان به مواد مخدر گرایش یافته و در زمره معتادان درمی‌آیند. بدیهی است بسیاری از همین شخصیت ها نیز غیر معتاد باقی می‌مانند.

روان‌پریش ها دارای رفتارهای ضد اجتماعی و اختلال خُلقی هستند و توانایی کافی برای پیروی از قوانین و مقررات را ندارند و روابط آنها با دیگران سطحی است. با آنکه این افراد کم هوش نیستند، اما قادر به تحمل فعالیتهای منظم جسمی و ذهنی نیستند و جا و مکان و کار ثابتی را پذیرا نمی‌شوند. سابقه این افراد نشان می‌دهد که در دوران کودکی، ناآرام و مشکل‌ساز بوده و در مدرسه قدرت سازش نداشته و در محیطهای دیگر نیز فاقد سازش اجتماعی بوده‌اند.

روان‌پریش های مهاجم که دارای اختلال رفتاری شدید هستند و به انجام اعمال تهاجمی و جنایت و حتی آدمکشی دست می‌زنند از جمله کسانی به شمار می‌آیند که بیش از همه به طرف اعتیاد گرایش می‌یابند. در عین حال روان‌پریش های نالایق و غیرفعال نیز که معمولاً به دروغ‌گویی، دزدی، تقلب و آزار دیگران می‌پردازند، مواد مخدر را وسیله خوشی و آسایش خود به شمار می‌آورند.

نقش تکنولوژی و تمدن

اگرچه پیشرفتهای تکنولوژی در قرن بیستم سبب تحولات دائمی و نیز پیشرفت همه جانبه ی معیارهای زندگی از جمله بهداشت عمومی گردیده و در بهبود زندگی مردم موثر واقع شده است، اما در عین حال عوارضی چون ترس از تامین آینده و تشویش و اضطراب را نیز با خود به ارمغان آورده است که در بسیاری از افراد منجر به پیدایش کشمکش های روانی شده است.

این افراد مظطربانه و دائماً از خود می پرسند: آینده چه می شود؟

این کشمکش‌ها، حتی بیش از محرومیت‌ها، سبب درهم ریختن مکانیسم‌های دفاعی افراد می‌شود و از این رو بیماری‌های روانی ناشی از کشمکش‌ها و اضطراب‌ها بیش از بیماریهای جسمی بشر را آزار می‌دهند.

افسردگی با اعتیاد درمان پذیر نیست

افسردگی روانی یکی از بیماریهای شایع عصر ماست که بر روی خلق و خوی، رفتار و احساس فرد اثر می‌گذارد. از عوارض افسردگی این است که فعالیت، اراده و اعتماد به نفس شخص کاهش می‌یابد و نشانه‌هایی همچون خستگی، بی‌میلی، بی‌علاقگی، کم‌خوابی و ناامیدی نیز بروز می‌کنند.

در این موارد نشاط، علاقه و همکاری جمعی جای خود را به نگرانی، ناخشنودی و انزواجویی می‌دهد و بیمار با از دست دادن علایق شغلی و اجتماعی و گاه فردی ممکن است به طرف مواد مخدر و قرص‌های روانگردان نیز گرایش یابد تا شاید آرامش و آسایش بیشتری احساس کند.

افرادی که برای برای گریز از تشویش و اضطراب و فشارهای روانی مواد مخدر و قرص‌های روانگردان را انتخاب می‌کنند کسانی هستند که از رو به رو شدن با واقعیات عاجزند و به علت احساس عدم کفایت، زندگی خود را از واقعیت جدا کرده و آن را بر پایه ی اوهام و رویا بنا می‌کنند.

نقش خانواده در پیشگیری از اعتیاد فرزندان

بی شک خانواده تاثیر عمیقی در رشد کودک دارد و شخصیت او را پی‌ریزی می‌کند. اگر محیط خانواده سالم باشد کودک مهر و محبت یاد می‌گیرد و دارای اعتماد به نفس و احساس مسئولیت می‌شود.

بررسی‌های متعدد نشان از آن دارد که اگر کودک مورد توجه خانواده واقع نشود و از خانواده طرد شود و یا بالعکس، اگر بیش از حد مورد توجه و حمایت واقع شود، آماده ی کجروی، ناسازگاری و تجاوز به حقوق دیگران خواهد شد. کودکانی که در محیط خانه پذیرفته نشده‌اند و با محرومیت عاطفی و فقدان مهر مادری روبرو بوده‌اند، محبت و عواطف دیگران را احساس نمی‌کنند و با ترک خانه و مدرسه و ناسازگاری با جامعه، رفتار خصمانه بروز می‌دهند. این افراد فاقد قدرت سازش می‌شوند و سرنوشت خوبی در انتظار آنان نیست.

حمایت بیش از اندازه و اغماض بی‌نهایت پدر و مادر نیز سبب می‌شود که کودک بسیار پرتوقع و به اصطلاح لوس و نازپرورده بار آید و در نتیجه به تدریج در سازش با دیگران دچار اشکال شود. چنین فردی به‌عنوان یک موجود ضد اجتماعی طعمه خوبی برای قاچاقچیان مواد مخدر و جنایتکاران به شمار می‌آید. برقراری رابطه صحیح پدر و مادر با کودک سبب می‌شود که رشد شخصیت فرزند سیر طبیعی داشته باشد و از انحراف و کجروی در امان بماند. عواقب خطرناک اعتیاد ایجاب می‌کند که والدین از لحظه تولد، فرزند را موجودی قلمداد نمایند که به سرعت یاد می‌گیرد و رشد شخصیت او منوط به برقراری رابطه صحیح بین همه اعضای خانواده است.

مراقبت مادر و ایجاد رابطه عاطفی او با فرزند به شکلی که به حس استقلال طلبی فرزند لطمه نخورد و همچنین رفتار خردمندانه و همراه با مهربانی پدر به رشد و متعادل شدن شخصیت کودک کمک بسیار زیادی می‌کند. این روش تربیتی حتی در صورت بروز اعتیاد در دوره بلوغ، درمان را آسان می‌سازد و فرزند امکان بازگشت به زندگی سالم را مجدداً به دست می‌آورد.

آثار و عوارض اعتیاد

عوارض جسمی

آلودگی و آسیب پذیر نمودن دندان ها، ملتهب ساختن مخاط دهان، نقصان ترشحات غدد بزاقی، ضعف قوای جسمانی و کاهش شدید وزن بدن، عقیم نمودن مردان و نازائی زنان، تخفیف تمایلات جنسی، اخلال در کار دستگاه عصبی در صورت تداوم مصرف، تنبلی کبد، ابتلا به یرقان و اثرات ناگوار بر دستگاه گوارش، ورم کلیه ها و اشکال در دفع ادرار توام با درد، التهاب مزمن تارهای صوتی، احتمال ابتلا به بیماری های برونشیت مزمن، آسم، سل و تپش قلب، تنگی نفس و دوران سر، خشکی پوست، شکنندگی ناخن ها، خطر ابتلا به انواع سرطان و سکته قلبی و ناشناخته ماندن بیماری های خطرناک به دلیل کاهش احساس درد.

عوارض روانی

بر هم خوردن تعادل روانی، عدم توجه به اصول و مقررات جامعه، ضعف اراده، از بین رفتن احساس مسوولیت، ایجاد احساسات خصومت زاء، بیقراری، عصیانگری، اضطراب دائم و احساس بی کفایتی و تنهایی، اختلال در خواب، بروز انواع بیماری ها و اختلالات روانی.

عوارض خانوادگی

نابسامانی خانوادگی، محدود شدن روابط خانوادگی، عدم تربیت صحیح فرزندان، خشونت در خانواده، اُفت سطح فرهنگ اجتماعی و اقتصادی خانواده، گسترش طلاق و کاهش آمار ازدواج

عوارض اجتماعی

مصرف کننده صرف شدن، عدم احساس مسوولیت نسبت به خانواده و جامعه، سطحی و تصنعی شدن روابط اجتماعی و دوری از پیوندهای مستحکم عاطفی، گسترش جرم و جنایت، نشر بیماری های واگیر و خطرناک مثل ایدز و هپاتیت، محروم شدن نسل آینده از تربیت صحیح و ایجاد مشاغل کاذب.

عوارض اقتصادی

هزینه بالای استعمال موادمخدر، هزینه درمان و نگهداری معتادان، کاهش راندمان کار، وقوع آتش سوزی های بزرگ، هزینه های مبارزه با ورود موادمخدر به داخل کشور، هزینه قضات و دادگاه ها در این خصوص، هزینه اجرای طرح های تحقیقاتی و تشکیل سمینارها.

منبع : سایت حراست دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات